

Dosarul nr. 3ra-1090/22
2-21072707-01-3ra-20102022

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud: Ia. Talmaci)
Instanța de apel: Curtea de Apel (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cămarilor de Stat,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cămarilor de Stat împotriva Consiliului municipal Strășeni, persoană terță Elena Galușca cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cămarilor de Stat împotriva hotărârii din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La data de 14 mai 2021 Oficiul Teritorial Chișinău al Cămarilor de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Strășeni cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, în conformitate cu art.64 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a efectuat controlul sub aspectul legal a deciziei Consiliului mun. Strășeni nr. 3/12 din 26 martie 2021 „Cu privire la transmiterea în proprietate a lotului de pământ de pe lângă casă”, în urma căruia a constatat că, aceasta a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare. Motiv din care, în conformitate cu art.68 al Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, prin notificarea nr. 1304/OT4-807 din 21 aprilie 2021, a solicitat Consiliului mun. Strășeni abrogarea/modificarea deciziei menționate, ca fiind emisă contrar legislației în vigoare.

Reclamantul a relevat că, prin decizia Consiliului mun. Strășeni nr. 4/24 din 27 aprilie 2021, notificarea menționată supra a fost respinsă.

Reclamantul a invocat că, în conformitate cu art. 4 alin. (6) și art. 5 alin. (4) din Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, dreptul de proprietate asupra terenului se dobândește din momentul înregistrării în Registrul bunurilor imobile.

De asemenea, reclamantul a menționat că, în speța dedusă judecătii atribuirea lotului de pe lângă casă (grădină) a fost realizată în temeiul deciziei Consiliului mun. Strășeni nr. 3/12 din 26 martie 2021 „Cu privire la transmiterea în proprietate a lotului de pământ de pe lângă casă”, în modul stabilit de art. 82 din Codul funciar.

Însă, Consiliul mun. Strășeni nu a luat în considerare prevederile art. 11 din Codul funciar, care specifică dreptul consiliilor locale de a trece în proprietate cu titlu gratuit terenurile atribuite cetățenilor anterior ca loturi de pe lângă casă și grădini. Or, în corespundere cu art. 11 din Codul funciar, trecerea terenului în proprietate privată cu titlu gratuit și trecerea în proprietate privată a altor terenuri atribuite în baza art. 82 din Codul funciar ca loturi de pe lângă casă (grădini), poate fi realizată anexând la decizie copiile de pe titlurile provizorii, copia autentică a actului de atribuire inițială (decizie, dispoziție), a extraselor din registrul gospodăriilor agricole și din registrul deținătorilor funciari pe ultimii 20 de ani, precum și dinainte de adoptarea art. 82 din Codul funciar, și alte documente juridice relevante). În rezultatul unei asemenea decizii, se vor elibera titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren (cu înscrierea în ele a dreptului de proprietate), care se vor înregistra în Registrul bunurilor imobile, în modul stabilit.

Prin urmare, reclamantul consideră că, terenul în litigiu a fost atribuit în mod arbitrar. Or, legislația în vigoare prevede expres procedura și condițiile pe care trebuie să le întrunească beneficiarii la momentul atribuirii terenurilor.

Reclamantul a relevat că, la adoptarea deciziei contestate, Consiliul municipal Strășeni nu a ținut cont de prevederile art. 334 din Codul civil, care denotă că, actul juridic care contravine normelor imperative este nul, iar încălcarea acestor norme duce la nulitatea actului.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei Consiliului municipal Strășeni nr. 3/12 din 26 martie 2021 „Cu privire la transmiterea în proprietate a lotului de pământ de pe lângă casă”.

Prin încheierea protocolară din 08 iulie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central s-a atras în proces în calitate de persoană terță Elena Galușca (f.d.42).

Prin hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central acțiunea depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Strășeni, persoană terță Elena Galușca cu privire la contestarea actului administrativ – decizia nr. 3/12 din 26 martie 2021, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.47; 51-58).

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, la data de 30 septembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Strășeni, persoană terță Elena Galușca cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil să fie admisă integral (f.d.59).

Hotărârea motivată din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central a fost notificată apelantului Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat la data de 15 decembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție, anexat la materialele cauzei (f.d.65).

La data de 03 ianuarie 2022 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus motivarea apelului (f.d.86-91).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 24 septembrie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Central.

Prin decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 24 septembrie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Central (f.d.110; 111-120).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a invocat că, prima instanță întemeiat a respins cerințele înaintate de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat privind anularea deciziei Consiliului municipal Strășeni nr. 3/12 din 26 martie 2021 „Cu privire la transmiterea în proprietate a lotului de pământ de pe lângă casă”.

De asemenea, instanța de apel a relevat că argumentele invocate de apelantul Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat precum că, Consiliul mun. Strășeni nu a luat în considerare prevederile art. 11 din Codul funciar nu pot fi reținute. Or, conform certificatului Primăriei mun. Strășeni nr. 64 din 21 iunie 2021, persoanei terțe Elenei Galușca nu i s-a atribuit anterior niciun teren.

Iar, conform extrasului din Registrul conturilor personale pe impozite funciare și bunurilor imobiliare nr. 34 din 09 octombrie 2020, persoana terță Elena Galușca, domiciliată în xxxxx, este înregistrată în Registrul conturilor personale sub xxxxx, ca deținător asupra lotului de pământ de pe lângă casă cu suprafața de xxxxx, amplasat în xxxxx și a sectorului de teren ocupat de grădini cu suprafața de xxxxx, teren arabil.

Instanța de apel a menționat că, potrivit certificatului privind lipsa sau existența restanțelor față de bugetul Primăriei pentru impozitele și taxele administrate de serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei nr.170 din 18 iunie 2021, persoana terță Elena Galușca, conform situației la data de 01 ianuarie 2021, nu are restanțe la achitarea impozitelor asupra bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx.

În acest context, instanța de apel a conchis că, instanța de fond întemeiat a stabilit că, actul administrativ contestat - decizia Consiliului municipal Strășeni nr. 3/12 din 26 martie 2021 „Cu privire la transmiterea în proprietate a lotului de pământ de pe lângă casă”, este legală și temeiuri de anulare a acesteia nu sunt. Or, persoanei terțe Elenei Galușca, nu i s-a atribuit anterior niciun teren conform prevederilor art. 11 Cod funciar.

Instanța de apel a relevat că, hotărârea primei instanțe este una legală, motivată și bine argumentată, făcând referire la normele de drept material și procedural, dând o apreciere probelor prezentate de către părți, determinând circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciind corect caracterul raportului juridic dintre părți, aplicând legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii, având o motivație și o analiză clară. Iar, argumentele invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel de către apelantul Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat precum că, decizia Consiliului municipal Strășeni nr. 3/12 din 26 martie 2021 „Cu privire la transmiterea în proprietate a lotului de pământ de pe lângă casă” este una ilegală, sunt declarative și nu au suport legal.

La data de 01 iunie 2022 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus recurs împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.124-125).

Ulterior, la data de 15 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus motivarea recursului (f.d.132-134).

În susținerea recursului recurentul a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Făcând referire la art.11 din Codul funciar, recurentul a menționat că, instanța de fond, dar și instanța de apel nu au ținut cont de faptul că la materialele cauzei lipsește decizia/dispoziția de atribuire în folosință persoanei terțe Elenei Galușca a terenului trecut în proprietate în baza deciziei contestate.

Or, ambele instanțe de judecată au justificat atribuirea terenului în litigiu având la bază decizia Consiliului orașenesc Strășeni nr. 06/04.01 din 14 februarie 2000, în care este specificat în linii generale atribuirea în proprietate a loturilor de pe lângă casă.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care acțiunea Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Strășeni, persoană terță Elena Galușca cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil să fie admisă integral.

La data de 26 octombrie 2022 în adresa intimatului Consiliului municipal Strășeni și persoanei terțe Elenei Galușca a fost expediată copia recursului depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, aceștia însă, nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe la recurs.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 25 mai 2022 (f.d. 110; 111-120).

La data de 01 iunie 2022 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus recurs împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.124-125).

Decizia motivată din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, prin intermediul poștei electronice, la data de 13 august 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.128).

La data de 15 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus motivarea recursului (f.d.132-134).

Astfel, recursul depus de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în

condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Nina Vascan